

Departementet

12. oktober 2005

J.nr. 2005-511-0048

Skerh

Baggrundsnotat: Model til forenkling af beskatningen af aktieavancer for personer

Regeringen har inden valget tilkendegivet, at den ønsker at forenkle de komplicerede regler for beskatning af privates aktieavancer.

I dette notat præsenteres regeringens forslag til en forenkling. Den vedrører primært børsnoterede aktier, men der er i modellen også indeholdt forenklinger vedrørende unoterede aktier.

1. Modellen i hovedtræk

I modellen fjernes såvel 3-års reglen som 100.000 kr.'s reglen. Hermed opnås en gennemgribende forenkling af aktieavancebeskatningen. Samtidig udvides mulighederne for tabsfradrag. Med henblik på at sikre mod skærpelser af beskatningen på allerede købte aktier indeholder modellen to overgangsregler. En for små beholdninger af børsnoterede aktier og en for korttidsaktier. Modellen bygger således på følgende:

- Ophævelse af 3-års reglen, således at avancer beskattes som aktieindkomst uanset ejertiden
- En overgangsregel for aktier, som er anskaffet før ændringernes virkningstidspunkt, og som sælges efter en ejertid på mindre end 3 år. Reglen går ud på, at fortjenester fortsat beskattes som kapitalindkomst, hvis beskatningen som kapitalindkomst er lempeligere end aktieindkomst.
- Ophævelse af 100.000 kr.'s reglen, således at små beholdninger af børsnoterede aktier ikke længere er skattefri.

- En overgangsregel, som sikrer, aktier købt før ændringernes virkningstidspunkt vil kunne sælges skattefrit, hvis de indgår i beholdninger, som på lovens virkningstidspunkt ligger under 100.000 kr.'s grænsen, og sælges efter en ejertid på mindst 3 år.
- Udvidelse af mulighederne for tabsfradrag.

Hvis der ses bort fra overgangsreglerne, kan forenklingerne beskrives således:

Gældende regler for personer

		Ejet under tre år	Ejet i tre år eller mere
Unoterede aktier	Gevinst	Beskattes som kapitalindkomst	Beskattes som aktieindkomst
	Tab	Kildeartsbegrænset tabsfradrag	Tabsfradrag (særlig modregningsadgang i anden indkomst)
Børsnoterede aktier i beholdninger <i>over</i> 136.600 kr. i 2005 (273.100 kr. for ægtefæller).	Gevinst	Beskattes som kapitalindkomst	Beskattes som aktieindkomst
	Tab	Kildeartsbegrænset tabsfradrag	Kildeartsbegrænset tabsfradrag
Børsnoterede aktier i beholdninger <i>under</i> 136.600 kr. i 2005 (273.100 kr. for ægtefæller).	Gevinst	Beskattes som kapitalindkomst	Skattefrihed
	Tab	Kildeartsbegrænset tabsfradrag	Intet tabsfradrag

Regler for personer efter modellen

Alle almindelige aktier (Uanset ejertid)	Gevinst	Gevinst beskattes som aktieindkomst
	Tab	Tab på <i>unoterede aktier</i> Tabsfradrag (særlig modregningsadgang i anden indkomst). Tab på <i>børsnoterede aktier</i> (Tab modregnes i udbytter og gevinster fra børsnoterede aktier. Overskydende tab kan fremføres uden tidsbegrænsning).

2. Ophævelse af 3-års reglen

Efter de nugældende regler beskattes avancer ved salg efter en ejertid på under 3 år som kapitalindkomst (skattesats i gennemsnitskommune fra 33,3 til 59,7 pct.). Fortjenester ved senere salg beskattes som aktieindkomst (skattesats på 28/43 pct.). Modellen bygger på, at skillelinien ved 3 år fjernes, og at avancer beskattes som aktieindkomst uanset ejertiden. Dette gælder for såvel børsnoterede som unoterede aktier.

De nugældende regler giver et incitament til at realisere tab indenfor de første 3 år, mens afståelse af aktier med gevinst udskydes til efter 3 år.

En ophævelse af 3-års reglen giver mere overskuelige regler, som reducerer indlåsningseffekterne. Endvidere beskattes udbytter allerede i dag som aktieindkomst uanset ejertiden. Der skabes dermed også større sammenhæng mellem beskatningen af udbytter og aktieavancer.

Ophævelsen af 3-årsreglen medfører som udgangspunkt en lempelse af beskatningen. I visse tilfælde kan overgangen til beskatning som aktieindkomst dog være tale om en skærpelse. Dette er nærmere omtalt nedenfor i pkt. 3. Grundet overgangsreglen for korttidsaktier vil beskatningen dog ikke blive skærpet for aktier købt før overgangen til de nye regler.

Ophævelsen af 3-årsreglen medfører endvidere en ændring af opgørelsesprincip for børsnoterede aktier ejet i mindre end 3 år, idet der skiftes fra aktie-for-aktie-metoden (fortjeneste = salgssum – købssum for den pågældende aktie) til gennemsnitsmetoden (fortjeneste = salgssum – gennemsnitlig købesum for alle den skattepligtiges aktier i samme selskab). Dette kan umiddelbart føre såvel til skærpelser som lempelser. Der er dog alene tale om et spørgsmål om periodisering. Hertil kommer, at gennemsnitsmetoden er den mest korrekte opgørelsesmetode, da aktie-for-aktie metoden giver mulighed for at konstruere skattetekniske tab via udstedelse af fondsaktier. Denne mulighed afskæres ved at vælge gennemsnitsmetoden.

3. Overgangsregel for korttidsaktier

For personer med negativ kapitalindkomst og en høj aktieindkomst kan ophævelsen af 3-års reglen indebære en forhøjelse af beskatningen fra 33,3 pct. til 43 pct. For skatteydere med positiv kapitalindkomst, men som ikke betaler mellem- eller topskat af kapitalindkomsten kan det indebære en forhøjelse af beskatningen fra 38,8 pct. i en gennemsnitskommune til 43 pct.

For ikke at ramme allerede købte aktier indeholder modellen en særlig overgangsregel for aktier ejet i mindre end 3 år, som er købt før ændringernes virkningstidspunkt. (Reglen får dermed kun betydning i 3 år efter den nye reglers virkningstidspunkt).

Reglen går ud på, at den del af aktieindkomsten, som stammer fra fortjenester på sådanne aktier, flyttes over i kapitalindkomsten. Det gælder dog kun, i det omfang fortjenesterne beskattes lempeligere som kapitalindkomst end som aktieindkomst.

Et eksempel på overgangsreglen:

- Aktieindkomst: 50.000 kr.
- Heraf fortjenester på korttidsaktier købt før de nye reglers virkningstidspunkt: 10.000 kr.
- Kapitalindkomst: - 30.000 kr.

Uden overgangsreglen beskattes 50.000 kr. – 43.300 kr. = 6.700 kr. af aktieindkomsten med 43 pct. Dette beløb er mindre end de 10.000 kr. i fortjenester på korttidsaktier købt for de nye reglers virkningstidspunkt. Da beløbet på 6.700 også kan indeholdes i den negative kapitalind-

komst, flyttes hele beløbet på 6.700 kr. over i kapitalindkomsten. Aktieindkomsten bliver herefter 43.300 kr., som beskattes med 28 pct. Kapitalindkomsten forhøjes med 6.700 kr. til –23.300 kr. Fradragsværdien for den negative kapitalindkomst er 33,3 pct.

4. Ophævelse af 100.000 kr.'s reglen

Ophævelsen af 100.000 kr.'s grænsen foretages i modellen ved, at avancer på børsnoterede aktier gøres skattepligtige uanset beholdningens størrelse.

Efter de gældende regler er avancer på børsnoterede aktier ved salg efter 3 år eller mere skattefri, hvis den skattepligtiges beholdning af børsnoterede aktier i de 3 sidste år har ligget under den Skattefri bundgrænse. Reglen indebærer,

- at der ved hvert køb, hvert salg og ultimo indkomståret skal foretages en opgørelse af den samlede beholdning af børsnoterede aktier,
- at denne opgørelse skal sammenholdes med beløbsgrænsen, som pristalsreguleres og dermed ændres fra år til år, og
- at der ved overskridelse af beløbsgrænsen skal opgøres indgangsværdier for de børsnoterede aktier, som indgår i beholdningen, og som har været ejet i mindst 3 år.

Det er særligt 100.000 kr.'s reglen, som opleves som kompliceret. En væsentlig del af forenklingen i modellen ligger således i en ophævelse af denne regel.

Reglen giver anledning til, at skatteyderne kan have en interesse i at holde sig under beløbsgrænsen. Reglerne om indgangsværdier kan desuden føre til, at skatteyderne har interesse i at udskyde køb og salg i op til 1 år, hvis det konstateres at beholdningens værdi ligger over beløbsgrænsen. På den måde vil de kunne opnå højere indgangsværdier.

En ophævelse af 100.000 kr.'s reglen vil fjerne disse effekter. Da udbytter beskattes uanset beholdningens størrelse, vil en ophævelse også bidrage til større sammenhæng mellem beskatningen af udbytter og aktieavancer.

Ophævelsen medfører en skærpelse af beskatningen. Overgangsreglen beskrevet i pkt. 5 sikrer, at denne skærpelse ikke får virkning for børsnoterede aktier, som på ikrafttrædelsestidspunktet indgår i små beholdninger. Senere anskaffede aktier er imidlertid ikke omfattet af overgangsreglen. For de senere anskaffede aktier, som indgår i små beholdninger, vil en ophævelse af 100.000 kr.'s grænsen på trods af overgangsreglen derfor indebære en skærpelse af beskatningen.

5. Overgangsreglen for beholdninger under 100.000 kr.'s grænsen

Overgangsreglen sikrer, at skattefriheden fastholdes for børsnoterede aktier, som på virkningstidspunktet for den nye regler indgår i beholdninger under 100.000 kr.'s grænsen. Dette gælder, hvis aktierne sælges efter en ejertid på mindst tre år.

Hvis lovforslaget skal træde i kraft pr. 1. januar 2006 er det beløbsgrænserne for 2005, som skal lægges til grund ved afgrænsningen af overgangsreglen. Bundgrænsen udgør i 2005 udgør 136.600 kr. for enlige. For ægtepar udgør grænsen 273.100 kr.

Reglen sikrer mod skærpelse af beskatningen, for så vidt angår eksisterende aktiebeholdninger under 100.000 kr.'s grænsen. I pkt. 4 er beskrevet nogle effekter, den nugældende 100.000 kr.'s regel har på investorenes adfærd. Overgangsreglen vil ikke have samme effekter, da skattefriheden er uafhængig af, om beholdningen efter ikrafttrædelsen af lovændringen overstiger 100.000 kr.'s grænsen.

6. Udvidelse af fradragmulighederne

For unoterede aktier ændres følgende:

Nugældende regler: Tab efter mindre end 3 års ejertid kan modregnes i gevinster på andre aktier, som sælges efter en ejertid på mindre end 3 år. Modregningen kan ske i gevinster på såvel børsnoterede som unoterede aktier. Tab efter 3 år eller mere kan fradrages i aktieindkomst. Hvis aktieindkomsten bliver negativ sker modregningen ved at skatteværdien af fradraget fratrækkes i slutskatten og derved fradrages i anden indkomst.

Modellen: Tab kan fradrages i aktieindkomsten uden begrænsninger uanset ejertiden. Hvis der opstår en negativ aktieindkomst som følge af dette fradrag, modregnes den negative aktieindkomst med skatteværdien i øvrige skatter. Herved opnås fradrag i anden indkomst.

Begrundelsen for den ubegrænsede fradragsret er, at der herved skabes sammenhæng i reglerne for beskatning af erhvervsdrivende, som driver virksomhed i personligt regi, og de som driver virksomheden i selskabsform. Denne sammenhæng sikres ved modellen uanset ejertiden.

For børsnoterede aktier ændres følgende:

Nugældende regler: Tab efter mindre end 3 års ejertid kan fradrages i gevinster på andre aktier, som sælges efter en ejertid på mindre end 3 år. Modregningen kan ske i gevinster på såvel børsnoterede som unoterede aktier. Tab efter 3 år eller mere kan modregnes i gevinster på andre børsnoterede aktier ejet i 3 år eller mere.

Modellen: Tab kan modregnes fortjenester, udbytter og udbyttebeskattede afståelsessummer vedrørende børsnoterede aktier. Dette gælder uanset ejertiden.

Frdragsmulighederne vil således blive udvidet på tre måder:

- Tab på unoterede aktier ejet i mindre end 3 år kan fradrages uden begrænsninger. Efter gældende regler kan de alene modregnes i gevinster på aktier ejet i mindre end 3 år.
- Tab på børsnoterede aktier ejet i mindre end 3 år vil kunne modregnes i gevinster på børsnoterede aktier ejet i 3 år eller mere og omvendt. En sådan modregning på tværs af 3-års grænsen er ikke mulig i dag.

- Tab vil kunne modregnes i både gevinster, udbytter og udbyttebeskattede afståelsessummer vedrørende børsnoterede aktier. Efter de gældende regler kan der alene modregnes i gevinster.

Indførelsen af samme tabsfradragsregler uanset ejertiden vil reducere skattesystemets påvirkning af afståelsestidspunktet for aktiebeholdninger. Særligt for unoterede selskaber skal det fremhæves, at en forbedring af mulighederne for fradrag for tab vil gøre det lettere at skaffe risikovillig kapital. Adgangen til modregning af tab på børsnoterede aktier i såvel gevinster som udbytter og udbyttebeskattede afståelsessummer sikrer, at der laves en nettoopgørelse af indtægterne ved investering i børsnoterede aktier. Der skabes dermed større sammenhæng i beskatningen af børsnoterede aktier.

Udgangspunktet er, at ændringen af fradragsreglerne medfører en lempelse af beskatningen gennem bedre fradragsmuligheder.

Det følger dog af modellen, at man ikke længere vil kunne fradrage tab på børsnoterede aktier ejet i mindre end 3 år i gevinster på unoterede aktier ejet i mindre end 3 år. Dette kan i nogle sjældne tilfælde medføre en skærpelse. Det forudsætter:

1. At der er tale om skatteyder, som har tab på børsnoterede aktier ejet i mindre end 3 år, og
2. som har gevinster på unoterede aktier ejet i mindre end 3 år, og
3. som ikke har gevinster eller udbytter vedrørende børsnoterede aktier, som kan rumme tabene på de børsnoterede aktier.

Efter de gældende regler kan tabene på de børsnoterede aktier modregnes i gevinsterne på de unoterede aktier i denne situation. Dette er ikke muligt efter de nye regler.

Tabet på de børsnoterede aktier kan dog efter de nye regler fradrages i gevinster og udbytter vedrørende børsnoterede aktier. Hvis skatteyderen ikke har tilstrækkelige gevinster og udbytter til at rumme tabene, kan de overskydende tab overføres til ægtefællen eller fremføres til senere år.

Der kan være situationer, hvor modregningsretten først kan udnyttes i senere år, og skatteyderen mister likviditet i en periode.

Ændringen er et resultat af ophævelsen af 3-årsreglen, således at fortjenester og tab behandles ens uanset ejertiden. Det indgår i modellen, at tab på børsnoterede aktier ikke kan modregnes i fortjenester og udbytter på unoterede aktier. Dette skyldes, at man ellers ville kunne få fradrag for tab på børsnoterede aktier i andre indtægter.

Dette ville kunne opnås ved at opkøbe et unoteret overskudsselskab. Herefter udloddes udbytter fra selskabet. Tab på børsnoterede aktier ville så kunne modregnes i disse udbytter. Endelig sælger skatteyderen de unoterede aktier med tab, og dette tab ville kunne fradrages med skatteværdien i andre skatter. Man ville således risikere at kunne skabe en skattemæssigt betinget handel med unoterede overskudsselskaber.

7. Provenuskøn

Modellen foreløbigt skønnede provenumæssige konsekvenser er anført i nedenstående tabel. Det understreges, at skønnet over de provenumæssige konsekvenser er meget afhængigt af be-
regningsmæssige antagelser. Alle tal er anført i 2005-priser (mio. kr.).

	1. år	2. år	3. år
3. årsregel (fra kapitalindkomst til aktieindkomst)	-61	-62	-63
Tabsfradrag	-10	-8	-6
Fjernelse af 100.000 kroners reglen	0	4	9
Overgangsregel 100.000 kr.'s grænsen	-13	-12	-12
Overgangsregel korttidsaktier	-1	-1	-1
I alt	-85	-79	-73